

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՎԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՐՔ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ԵՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՒԲԵԱՐՔՔԻ ԵՒ ՇԱՐԱՔ ՕՏԵՐՆ : — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԳԻՆՆ Է 100 ՊՐԵ ԱՐԺԱՔ : — ՎԵՃԱՄԱՆԵՅՈՒՆ 50. — ԴԱՆԱՈՒՅԳ ԽԱՄԱՐ 115 ՊՐԵ. ՎԵՃԱՄԱՆԵՅՈՒՆ 60. — ԾԱՆՈՒԾՄԱՆ ՏՈՂՐ 5 ՊՐՂ.

ՈՐ ԵՒ Է ԵՄԱՏԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՔԻՆ ԿԵՏԻ Է ՈՒՂՈՒՂ
ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱՄԱՆԱՆ,
ԱՂԱՆԱ ՀԱՄԱՄ, ՔԻՆԻՆԿ ԵՐԻՍՔ ԽԱՆ ՆԵՐՈՐԴ ԵՐԿ ԹԻ. 9 :
ԽԱՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԵՄԱՆՈՒՄ ԳՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ :

ԹԻԻ 170 Բ. ՏԱՐԻ.

1888

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 8 ԵՄԱՐԱԹ

Հինգշաբթի օրը Խառն Ժողովը ի նիստ գումարեցաւ ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ՝ ընդ նախագահութեամբ Պատրիարքական Գեր. Տեղապահ Սըրբազանին և Ատենապետութեամբ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի :

Ժողովը իւր կողմէ հետեւեալ հրաւիրականներն ընտրեց որք նորընտիր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրաւիրելու պիտի երթան յԱրմաշ :

Կրօնական Ժողովէն

Գեր. Դարեգին եպիս. Սրուանձտեանց
Արթ. Յակոբ վարդ. Փափազեան
Վահան Յակոբեան
Տ. Սահակ քահ. Տ. Սարգսեան
Տ. Յովհաննէս Մկրեան

Բազմական Ժողովէն

Մեծ. Դարբիէլ Էֆ. Դարբիէլեան
Յովհաննէս Թորոսեան
Խաչիկ Հաճեան

Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ խնդիրներով և ի մէջ այլոց վաւերացուց Պիլէճիկի առաջնորդական ընտ.

րութիւնն յանձին Վանքեան Արթ. Արիստակէս վարդապետի և Նուրիկոյ առաջնորդական տեղապահ կարգեց Այվազեան Արթ. Եղիշէ վարդապետը :

Հինգշաբթի օր Խառն Ժողովոյ գումարումէն առաջ Բաղ. Ժողովը ի նիստ գումարեցաւ և նկատողութեան առաւ Արմաշու Ամեն. Վանահօր մէկ գիրն որ տեղւոյն հրդեհէր ծանուցանելով կը պատմէր հրկիզելոց օգնութեան կարօտ վիճակն և այս առթիւ շնորհակալութիւն կը յայտնէր տեղական կառավարութեան, որ ամեն ջանք չընդնայելով ուստիս բաշխած և այլ նըպաստներ ըրած է թշուառ հրկիզելոց :

Երեսուդիմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Երուսթիւն Սրբազան և Պատրիարքական Գեր. Տեղապահ Սրբազանն Հինգշաբթի առաւօտ կայս պալատ գնացին և տեսակցութիւն մը ունեցան երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի հետ :

Գոհութեամբ սրտի կ'իմանանք թէ Տ. Ղեւոնդ քահանայ Բաբազեանց Նեղոս անուամբ շաբաթաթերթի մը հրատարակման արտօնութիւն տալով երկրպագական կառավարութեան :

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻԻ Տ. ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍ. ԱԾՇՔԵԱՆ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐԿ Կ. ՊՕԼՍՈՑ

Պատրիարքութեան համար ընտրական պայքարն այլ եւս վերջացած է : Այժմ ամբողջ ազգն իւր նորընտիր Ս. Պատրիարքի գալստեան կակնկալէ անհամբեր : Կուսակցութիւնք, որք պատրիարքական ընտրութեան առթիւ գոյացած էին, այլ եւս թողլով ամէն նկատումներ անշուշտ պիտի համախմբին նորընտիր Պատրիարքին շուրջն առ սէր հանրային օգտի և ազգային յառաջագիմութեան : Այլ սակայն այժմ կը մնայ Ծաղիկի ընթերցողներու գիտնալ, թէ Արմաշու Վանահայր Տ. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոս Աշըքեան որպիսի հանգամանօք օժտեալ է, իւր մինչեւ ցարդ կատարած դերն ինչ եղած է ազգային շրջանակաց մէջ : Պատմենք համառօտիւ :

Աշըքեան Սրբազան, նորընտիր Պատրիարք Կ. Պոլսոյ, ծնած է ի Գէրէմէթ գիւղ Նիկովիդիոյ : Հայ լեզուի նախնական գիտելիքները նոյն գիւղի վարժարանին մէջ ուսանելէ յետոյ, աշակերտած է Արմաշու Ժառանգաւորաց

վարժարանին, որ բացուած է ձեռամբ Աղաւնի մականունեալ Ստեփաննոս Արքեպիսկոպոսի: Հուսկ ապա թէ Աղաւնի Սրբազան, յայնժամ Արմաշու վանահայր և Առաջնորդ Նիկոմիդիոյ, և թէ սորա յաջորդ Մաղաքեան Ստեփաննոս եպիսկոպոսն, գնահատելով Խորէն Սրբազանի Հայ լեզուի մէջ ունեցած յաջողակութիւնն, նոյն վարժարանի աշակերտաց դասախօս կը կարգեն զայն:

Այսպէս Խորէն Սրբազան, հաստատուած իւր պաշտօնին մէջ, ջան ի գործ կը դնէ ոչ թէ միայն ի մասին աշակերտաց յառաջդիմութեան այլ և պարապելով եւրոպական լեզուաց ընթերցանութեան և ուսման, կը յաջողի համակրելի դառնալ յաչս Մաղաքեան Սրբազանի, Արմաշու վանահօր, որ ի վարձատրութիւն նորին Սրբազանութեան վանուց և ազգային մանկուոյն բարուք ծառայութեանց, ի կարգ սարկաւազութեան կը կոչէ զայն 1858 թուականին և 1862ին հանդիսաւորապէս վարդապետ կը ձեռնադրէ զնա ի Մայր Եկեղեցւոյ Գում-գափուի երբոր Պատրիարքական Տեղապահութեան պաշտօնով աստ, մայրաքաղաքիս մէջ կը գտնուէր:

Այնուհետեւ, Աշքեան Սրբազան քանի առիթը ներկայանար, գրիչ ի ձեռին և ոգի ի բռին կ'աշխատէր, լրուիկ և անտրտունջ, ի բարեկարգութիւն վանուց, ի փառս Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ և ի պարծանս Հայկազնեան տոհմին: Նա ոչ թէ միայն Հայ լեզուին բարձրագոյն աստիճանի գիտութիւնը մշակած է, այլ և հետզհետէ ուսած է ֆրանսերէն, լատիներէն և իտալերէն լեզուներն, անքուն տքնութեամբ:

Բաց յայտնանէ, կրօնական խընդրոց մէջ իւր հմտութիւններն անփիճելի են: Գրիստոնէական եկեղեցւոյ վարդապետութիւններն, որք հալածանաց հին դարերու մէջ են աւանդուած, և Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ վարդապետութիւններն իրարու հետ համեմատել և հայկականին միայն հռչակաբան անարատ մնացած լինիլը ապացուցանել Խորէն Սրբազանի գրչին եւեթ յատուկ եղած է, վկայ են իւր քոյր գրութիւնք, որք պարբերաբար

լոյս տեսած են այլ և այլ առիթներով:

Եկեղեցական երաժշտութեան խորին հմտութիւն ունենալով, Արմաշու վանքին ժառանգաւորաց աւանդած է զայն. ժամերգութեանց միօրինակութեան, շարականաց և երգոց ներդաշնակութեան, կը վկայեն մեր բոլոր ուխտաւորք որք այցելած են Արմաշու վանքը:

1872 ին, միաբանութեան միաձայն ընտրութեամբ, կը յաջորդէ Այիքսանեան Հոգեւոյս Գէորգ եպիսկոպոսի, ի վանահայրութիւն և իւր առաջին գործը կը լինի ի մօտակայ գաւառս նուիրակներ հանել հանգանակութեամբ, բառնալու համար այն մեծաքանակ պարտքն, որ գոյացած էր յերեսաց շինութեան տաճարին զոր կիսկատար թողած էր նախորդ Հոգեւոյս վանահայրը: 1873 ին Ամեն. Խրիմեան սրբազանի Պատրիարքութեան օրով, Բաղէշի առաջնորդ Հոգեւոյս Մամբրէ եպիսկոպոսի հետ էջմիածին կ'ուղեւորի, եպիսկոպոսութեան բարձր աստիճանը ընդունելու համար և կը ձեռնադրուի Գէորգ Գ. կաթողիկոսէն. ի վերադարձին վարդապետ կը ձեռնադրէ իւր ձեռնասուն աշակերտ, Գեր. Իւթիւճեան Գէորգ վարդապետն, այժմ պատրիարքական Փոխանորդ Կ. Պոլսոյ: Հետքահետէ կը ձեռնադրէ նաեւ Եղնիկ, Արսէն և Յովհաննէս նորապսակ վարդապետներն: Նորին սրբազանութեան աշակերտներն են հանգուցեալ Եղնիկ վարդապետ, Այվազեան Եղիշէ և Ոսկանեան Տաճատ վարդապետներն: Խորէն Սրբազան հեղինակած է Տըրամաբանութիւն մը, Փիլիսոփայութիւն մը, Թարգմանած է Աբբա Կէօթէի կրօնագիտութիւնը, որ Պապութեան գէմ գիրք մ'է, յօրինած է նաեւ Կառքի յԱստուծոյն հետ անուամբ, ըստ ուար գիրք մը, որ նախկին կրօն. Ժողովէն և Հոգեւոյս Ներսէս սրբազան Պատրիարքէ վաւերացուած է, և է ցարդ անտիպ: Գրական ասպարիզին վրայ երեւցած է Սփեանէ և Առաջի ծածկանունաց տակ, շատ մը յոգուածներ հրատարակելով, որոց մէջ կը փայլին հեղինակին հմտութիւնն, և անաչառութիւնն:

Իւր վանահայրութեան առաջին տա-

րիներուն մէջ նշանաւոր եղած են վանքին Տպարանն և Ղեւոնդեանց գիշերօթիկ վարժարանն, որուն յառաջադիմութիւնն կարի իմն փայլեցաւ և տեւեց մինչեւ ցժամանակ վերջին պատերազմի: Հրատարակեց «Լոյս» ամսաթերթը, յորում իւր գրութիւնք մեծ տեղ կը բռնէին:

Գովելին այն է որ այսօր Արմաշու վանքը պարտքէ ազատած է շնորհիւ բարերարութեան Աշնուափայլ Միքայէլ Էֆէնտի Բակոբեանի: Յուսալի է թէ վերջին հրդեհին պատճառաւ վանքին կրած քնասը կը դարձանուի շնորհիւ առատաձեռնութեան Հայոց օրհնեալ Ազգին:

Ի սրտէ կը մաղթենք որ Աշքեան Սմեն. Տէր Խորէն Սրբազանի Պատրիարքութիւնն, օգտակար և փառաւոր լինի ի փառս Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ և ի պարծանս Հայոց Ազգի, վայելելով հանդերձ մեր Օգոստ. Սուլթան-Համիտ կայսեր շնորհազեղ բարիքներն և համակրութիւնն, որ անպակաս եղած է ցարդ բովանդակ Հայ Ազգին վրայէն:

Ն Ե Վ Ի Յ Ե

Էսնաի մուհարէպէտէ ասքէրին զօլայրդլա իեաշէսի իշուն Միւսեիւ Մէուի նամընտա պիր զաթ նէվիճատ պիր Փէքսիմատ իճատ իթմիշ տիր:

Ռուէնտէ պունըն իշուն իճրա օլունան պիր չօթ թէճրիւպէլէրտէ մուվաֆֆադըյեթի թամմէ հասըլ օլմուշ տուր: Շէքլի մուրապպաեա (քառակուսի) եագըն օլուպ 13 սանթիմէթրո մուրապպինտէ, 200 կրամ աղըրըղընտա վէ 2 սանթիմէթրո գալընըղընտա տըր:

Պու Փէքսիմատ, քէմալը սուհուլէթլէ բարչալանապիլէճէկի կիպի չիյ իքէնտէ բիշիրիլիպ չօրպա հալինէ դօնուլուր: 250 ատէտ Փէքսիմատ իշինտէ 80 քիլօկրամ խամուր վէ պուշըն տէրունինտէ 20 քիլօկրամ էօքիւզ էթի, 20 քիլօկրամ տախի ֆասուլեա վէ սայիր նէպաթաթտան պիրէր մըգտար մէվճուտ օլուպ պագը 40 քիլօկրամ խալիս պուղտայ ունունտան միւրէքքէպ տիր:

Եօգարտա թաատատ օլունան մուայեէն մըգտարլար ախը օլունուպ ա-

Թէշ իւզերինտէ կիւզէլճէ գայնատըլ-
տըգտան սօնրա տէրունինէ ուն իւ-
վէ օլունարադ գարըշտըրըլըր . պինա-
էն ալէյհ խամուր գըվամընա կէլտիկի
էսնատէ հէման եօգարըտա պէյան օ-
լունան շէքլտէ գաթ վէ ախգ օլունա-
ճագ բարչալար էվվէլճէ պու խըտմէ-
թէ մախսուս օլարագ Թէհիյէ օլու-
նան ֆուրունլարաա բիշիրիլըր : Ֆու-
րունլարըն տէրէճէի հարարէթլէրի
113 տէրէճէի ասլա Թէճավուզ իթ-
մէզ :

Մէզքիւր Փէքսիմատլարըն պիր քի-
լօկրամը պիր ֆրանգ օլուպ պէհէր
նէֆէր պաշընա 650 կրամը քեաֆի օլ-
տուղը վէ պու ճիհէթլէ պիր նէֆէրէ
եէվմի 65 սանթիմ քեաֆի իտիւկի վէ
օն այ հըֆզ օլունտուղը հալտէ հիշ
պիր կէօնա Թէպէտտիւլաթա օղրա-
մատըղը Թէճըրիւպէ իլէ սապիթ օլմուշ
ալըր :

Պու Փէքսիմատ , էհալինին վէ խու-
սուսիլէ պաղը էրպապը մէրագըն իճ-
րա իլլէտիլէրի միւթէատտիտ Թէճ-
րիւպէլէրտէ , փիշիրիլմէքսիլին փար-
չա հալինտէ եէնիլէպիլէճէկի կիպի
եէնիլտիքտէն սօնրա տա միտէ վէ
պաղըրսագլարա հիշ պիր կէօնա ալը-
ղէ կէթիրմէեէճէկի անլաշըլմը տըր :

էհալիտէն 10 քիշի 7 կիւն մութ-
թաալը պու Փէքսիմատլա Թէայիւիւշ
իտէրէք վիճուտլարընճա պէօյիւք պիր
տիրիլիք հըսս իլլէմիշ վէ աղըրըգլա-
րը 1366 կրամ գատար արթմըշ տըր .
էսնաի Թէճըրիւպէտէ եէվմիյե տէօր-
տէր Փէքսիմատ էքլ իլլէմիշլէր տիր :

Մէվզուը պահսըմըզ օլան Փէքսի-
մատըն իւշ տէօրթ տանէսի պիր նէ-
ֆէրէ պիր կիւն իշուն քեաֆի օլտըղը
ճիհէթլէ հէմ վիճուտճա , հէմտէ էօ-
նօճ գաիտէսինճէ իսթիֆատէլի օլտու-
ղը տէրքեար տըր :

Հաճմը քիւշիւք , պօյու ուզուն ,
փարլագ պիր շիշէ իշէրիսինէ նուհուտ
հաճմընտա պիր փարչա ֆօսֆօր վաղ
իլէ շիշէ չաթլամամագ իշիւն էվվէլճէ
աթէշէ կէօսթէրիլիպ էճ գըսմընտան
3 գըսմը մըգտարը սըճագ զէյթին
եաղը տօլտուրուպ շիշէնին աղըլըն
տըգգաթլըճա գափամալը տըր : Պու
նէվիճատ լամպա պու հալտէ եան-
մագտա օլուպ սէօնէճէկի վագըթ
շիշէնին աղըլըն պիր տագիլգէ գա-

տար աշըգ պրագըլտըգտա եինէ եա-
նար : Էկէր հալա սօղուգ օլուրսա
շիշէնին աղըլըն աշմատան էվվէլ շիշէ-
յի էլ իլէ գըղտըրմալը :

Պու միսիլու պիր ալէթի զըյա ալ-
թը այ գատար իմթիտատ իտէպիլիր :

ՕՂԻԻՆ ՀՐԱԾՔՆԵՐԸ

(Ծր. և Գր.)

—Ես առանկ ներողութիւն մերո-
ղութիւն , փորձանք մորձանք չեմ
հասկնար , մե՛նք ինչ ընենք որ ամեն
գիշեր տեսակ տեսակ փորձանքներ
կանցնենք , գինեպանին ստակը մէկ
կողմէն , օղիներուն անշահութիւնը ,
գիշերները ուշ մնալով տանը մէջ եղած
խռովութիւնները միւս կողմէն . . .
է՛ , ինչ որ է , երկայն չը խօսինք , ու
մեր 25 զրուշը տուր որ երթամ :

—Շաբաթ իրիկուն ըսի . պարոն
Պարսամ :

—(Պօռալով) ես շաբաթ մաբաթ
մտիկ չեմ ըներ , պրէ իղրայէլդ կայ
նէ , աս իրիկուն աս բարան քենէ պի-
տի առնեմ :

—Ախբար ինչո՛ւ կը պօռաս , կամաց
ըսէ :

—Ինչը կամաց ըսէ պէ՛ , կայրը
պուշագ քէմիլէ տայանտը , տուր բա-
րաս երթամ :

—Ճանըմ քիշ մը նստէ , նայիմ ըն-
կերներէս մէկը կայ տէ , անոնցմէ առ-
նեմ տամ :

—Բէք աղէկ քիշ մը կը նստիմ :

—Գինեպան , մեզի երկու օղի բեր ,
բայց մէկը քսաննոց ըլլայ (օղիները կը
բերուին) . հրամայէ պարոն Պարսամ :

—Ինչ , աս օղին իմա է , շնորհա-
կալ եմ , կենդանութեանդ :

—Տղայ , եկու ասոնք լեցուր . . .
առ նայինք պարոն Պարսամ :

—Կենդանութեանդ , . . ճանըմ ,
դուն գէշ տղայ չէիր ամա , ինչ ե-
ղար , չե՛ս բանիր կոր :

—Կը հարցնե՛ս , ութ ամիս պօշն
եմ , մէկ կողմէն ալ հէքիմի բարա
կուտամ . . . տղայ . եկու սըւոնք լե-
ցուր :

—Մե՛ղք , մե՛ղք , դուն ասանկ ըլ-
լալու մարդ չէիր . խալթ ըրիր ելար
կարգուեցար . . . կենդանութեանդ :

—Տղայ , օղի բե՛ր . . . ա՛խ :

—Ախ մա՛խ չուգեր , Աստուած ո-
ղորմած է , հէլպէթ գործի մը տէր
կըլլաս , կենդանութեանդ :

—Տղայ , օղի բեր . . . Աստուած
ողորմած է ամա , առնելիքին տէրը
իր բարան կուգէ , մտիկ չըներ . նայէ ,
ինտո՛ր դուն ոտքդ կոխեր բարադ-
կուգես :

—Ճանըմ , բէք աղէկ , շաբաթ ի-
րիկուն կըսես կոր թող շաբաթ իրի-
կուն ըլլայ , հիմայ ինծի համար մի
նեղուիր . . . կենդանութեանդ :

—Անոյշ . . . տղայ , օղի բեր . . .
ողջ եղիր Պ . Պարսամ . . . Ա՛հ , եթէ
գիտնայիր , ո՛րչափ նեղութիւն կը կը-
րեմ կոր . ժամանակը շատ գէշ եղաւ
շատ գէշ :

—Աստուած , ողորմած է , հոգ-
մ՛ըներ , սապըրըն սօնու սէլամէթ
կ'ըսեն . . . կենդանութեանդ . . .
էյ տահա՛ ինչ կայ ինչ չիկայ նա-
յինք :

—Տահա ինչ պիտի ըլլայ , ան-
գործութիւն , գօգօղութիւն և մասամբ
նորին . . . Տղայ , օղի բեր . . . վա-
ղը շորէն հէքիմը պիտի գայ , վիդի-
թային բարան ո՛ւրկէ պիտի տամ տէ-
յի նստեր ան կը մտմտամ :

—Մինչեւ վաղը հէլպէթ Աստուած
դուռ մը կը բանայ . շիտակը եթէ
կէնիշութիւն ունենայի . քեզի փոխ
փարա ալ կուտայի . . . կենդանու-
թեանդ . . .

—Անոյշ ըլլայ . . . շնորհակալ եմ ,
ան ալ քու մարդկութիւնդ է :

—Է՛ . . . մէկ մէկ հատ ալ խմէ :

—Ձէ պարոն Պարսամ շատ կըլլայ :

—Մէկ հատով շատ չըլլար , եկ
տղայ , մեզի օղի բեր . . . առ նայինք
. . . կենդանութեանդ . . . տղայ ,
օղի բեր :

—Ինչ կընես պարոն Պարսամ , վեր-
ջինը չէ՛ր որ խմեցինք :

—Հոգ չէ , վերջինը թող այս ըլ-
լայ . . . կենդանութեանդ :

—Թլ երթանք հէ՛ :

—Այո երթանք :

Լեւոն և Պարսամ , գինեպանին
դրամը վճարելէն վերջ , թեւ թեւի
մտնելով՝ իբր երկու վաղեմի և սիրեց-
եալ բարեկամներ կը մեկնին : Բիշ
մ'առաջ Լեւոնին դէմ առ դէմ պօռա-
լով իւր առնելիքը պահանջող Պարսա-
մը բոլորովին փոխուած , Պ . Լեւոնին

Նկատմամբ մեծ հոգածութիւն ցոյց տուեր է, զի նա՝ բառին կատարեալ նշանակութեամբը քիւֆէլիս եւ զած, իսկ Պարսամ, իւր վարժ և տուկուն ստամոքսովն, հինգ տասը տան գլուխ ևս գործելու կարողութիւն ցոյց կուտայ եղեր:

Այժմ ենթադրենք թէ Պարսամ փողոցը, շուկան և կամ սրճարանի մէջ Լեւոնին հանդիպէր և իւր դրամը պահանջէր, և որովհետեւ Լեւոն անկարող էր վճարելու. ինչ պիտի ըլլար հետեւեալնք կամ ո՞վ պիտի գլուխար ասոնց մէջտեղը... ոչ ոք... բնականաբար, Պարսամ իր պօռալը պիտի շարունակէր, Լեւոնին ալ համբերութիւնը հատնելով այն ալ պօռալ պիտի սկսէր և որուն պիտի յաջորդէր դէմ առ դէմ հայհոյութեան մրցում մը, օն. քիչ մ'ալ յառաջ, չա՛թ, բաթ... ա՛լ նայէ, եթէ կրնաս մէջէն ել:

Բայց մէկ քանի գաւաթ օղին, այս ամէն չարեաց առաջն առնելով անմիջապէս հաշտութիւն գոյացուց և Լեւոն կրցաւ իր օձիքն աղատել, հոգ չէ թէ, կեանքին մէջ ա՛յնչափ օղի երբէք խմած չըլլալով հանդերձ, քէօր կինով ըլլալ պարտաւորեցաւ:

Եւ դեռ արեւելութեան պատճառնեւ և առաջն առնելու միջոցներ որոնող իմաստասէրք, ուղածնուն չափ թող աշխատին ու տքնին եթէ կարենան եղբարկացութեան մը յանգիլ, առաջին ֆէրէճ մենէ ստանալնուն թող ապահով ըլլան:

ՄԻԼԼԵԹԻՄԻՉՏԷ ԷՎԼԵՆՄԷՔ ՆԻՉԻՆ ԿԻԻՃԼԷՇԻ

Պու սիւալէ ճէվսայ վերմէք էօյլէ քէք գօլայ շէյլէրտէն տէյիլ տիր. էվլէնմէք թարգմարը օլ տէրէճէ չօլալմը տըր քի, անլէրին իչինտէն ասըլ միւհլիւք սէպէպլէրի պուլուպ մէյտանէ չըգարմայա Դիոգինէսին ֆէնէքի տախի քիֆայէթ իթմէզ:

Վագաա, կէչէնլէրտէ, կագէթալարըմըզտան պիրի, պու մէսէլէյի էչէ ալըպ, բէք միւֆիտ սուրէթաէ պիր գաչ պէնտլէր նէշը, վէ հաթթա, թէտգըգը զըմնընտա կրօն. Ժողով թարաֆընտան պիր Յանձնաժողովուն

թէչքիլի լուզումունու տախի տէրմիեան իթտի իսէ տէ, էլ համա իւլլահ, օնտան պէրու պու Յանձնաժողով հագընտա պիր սէս սէտա իչիտիլմէտի:

Պագըլար, իտտաա էտիպ տէրլէր քի, էվլէնմէք եալընըզ գըղլար հագընտա կիւճէչմիլ օլուպ, էրքէքլէր իչին զիյատէ գօլայլաչմըլ տըր. Ֆարզ իտէլիմ քի պու իտտաա տողրու օլմուշ օլսուն. լաքին նիչէ հալու վագթը եէրինտէ վէ պիր գաչ եիւզ լիրա թրախումա տախի ալմայա գօլայլըզ վէ վասըթալարը օլան տէլիգանըլար պիլիլիլ քի, եինէ էվլէնմէյէ թէրէտտիւտ իթմէքտէ տիրլէր, վէ էկէր պու կիպիլէրէ եանըլըպտա ճնիլին էվլէնմէզսինիլ տէյի սիւալ էթտիլիմիլտէ, ալաճագ ճէվսայըմըլ հագըր նագըր տըր:

— Ճանըմ, պիլմէսին, չիմտի էվլէնմէք գօլայ շէյ տէյիլ, հիսապ էտէճէք եիւզ պին քէօչէսի վաը տըր:

Պու կիպիլէրին, նէ օլտուզումու պիլմէտիլիմիլ իչ պու հիսապլարա նիսպէթէն, զէմանէմիլտէ վարաըր, եօգ տէյիլ, վէ օ տա էքսէրիյէթ գապիլինտէն տէլիգանըլար քի, հէնուզ պիր իչէ մալիք օլամատըզլարընը ասլա թահթը նագարա ալմայըպ, գըզտան ալաճագ թրախումալարըլլաատամ օլուրուզ տիլէ, էվլէնմէյէ գալգըլըլար, վէ պուլար քէնտի չօգլուզլարընա կէօրէ, էկէր թէչէպպիւսաթլարընտա մուաֆֆագ օլապիլսէլէր, տիւլիւնլէրին չօգլուզու կէօրիւլէրէք ճնիլին էվլէնմէզլէր մէսէլէսի քեամիլէն օրթատան գալգար:

Պահսըմըզըն թաստիգի իչին, կէչէն ագչամ պիր մէճլիտտէ վագը օլան աթիտէքի միւքեալէմէլէրի նագչ իտէրիլ:

— Մատմազէլ էօթէն, կէչէն ագչամ Ասանէթլէրին սուարէսինտէ նասըլ վագըթ կէչիրտիլիլ:

— Աման պըրագ, այգըռը սօյ ճան սըզընթըսը պիր սուարէ իտի:

— Մէա, պարպամ տէտիքի. սէճէրէլի էյլէնճէ վար ըմըշ նէ:

— Աման սէնտէ, էրքէքճէ պիր բիացա լաֆը տըր ալըպ կէչտիլէր, սօնունա գատար, օ արթըգ պաշըմտա կիթտի, պէյնիմտէ:

— Ամա սիլտէ բէք չօճուզլուզ

էթմիչսինիլ, էօյլէ սըրատա արթըգ աղալարը քիմ տիյնէր. տամ գալալիեէ, հէմէն թօք օլուր պիր գատըլ չէվիլիլիլմ... օ տէյիլ ամա. Վիչէն օրտամըլըտը:

— Օնա չիւրհէ՞ մի վար, օ հօպպա հանկը շէյտէն կէրի գալըր:

— Քա էօյլէ իսէ, Ձիչիլին պէօյիւք սէվինճի վար ըտը, տէսէնէ:

— Սօրմա արթըգ, քա օնէ՛ պայըլաճագ հալլէր. Վիչէն գըրըլըպ տէօքիւլիւր. Ձիչիլին հալի տէրսէն վար եա, սանքի սօնունա գատար պուլլարըն հալի իլէ վագըթ կէչիրտիք:

— Քա ճանըմ, պուլար պիրիպիր. լէրինի ալաճագլար մը տէրսին:

— Էյ գըզ թարաֆը պիր սաաթ էվլէլ օլսուն պիթսին տէյօր ըմըշ ամա, օղլան, թէրքօս սուլու իսթամպօլ թարաֆընտա պաշլամազտան էվլէլ տիւլիւն եարամամ տէյօր ըմըշ:

— Քա վայ պանա, թէրքօս սուլո՞ւ իլէ մի տիւլիւն եարաճագ:

— Էյ բէք թօհաֆսըն Մառի, պիլմէզ կիպի լագըրտը էտէրսին. օղլանըն իչի կիւճիւ եօգ, տիւլիւնիւ նէրտէն եարսըն. կէօյա եիւզ լիրա վէրէճէքլէր ամա, օտա տիւլիւնտէն սօնւրա:

— Ճանըմ, շունու աննայամատըմ թէրքօս սուլու պուլուն տիւլիւնիւ իլէ նէ՛ իչի վար, եօգսա տալէթլիլէրի թէրքօս սուլու իլէ մի սավաճագ:

— Եօգ ճանըմ, թէրքօս սուլու Սթամպօլ թարաֆընա պաշլարսա, պուտա եագըճըրլղա կիրէճէք իմիչ:

— Շիմտի աննատըմ, էօյլէ իսէ վայ օ գըզըն պաշընա քի, իչի թէրքօս սուլունա գալմիլ:

Պիրագ էօթէտէ տիկէր պիր գաչ գատընլար:

— Ահ գըզգարտաշ, շու թրախումայը իճատ էտէնիս պօյնու ալթընտա գալսըն. նաֆիլէ եէրտէ կիւզէլիմ գըզլար էվլին պուճագընտա գալըյօրլար:

— Նէ եարաճագօրն, չարէ. պիր քի իճատ օլմուշ, նէ եարըպ եարըպ, պիր շէյ պէճէրէճէքսին, եօգսա գաբունու չալան օլմազ:

— Աման, իչտէ վէրէնլէրիտէ կէօրիւրուզ. Լուպիքանըն գըզը նէ՛ օլտու, պարէ եիւզ լիրատա բարա՞ վէրմէսէ:

—Նէ՛ օլտու քի, օնու իշիւն էյի պիւրիսի ալտը տէտիլէր:

—Նէ՛ էյիսի, զըզգօրուն պիւրի, եանա եանա իսթէտի ալտը, օնլարտա սօրկու սիւալ իթմէքսիզին վէրտիլէր. շիմտի տէ պուրնու պէօյիւք տիր տէյի իսթէմէյօր:

—Վույ Յիսուսում, էյ էվվէլտէն դըզ պուրնունու ճէպինտէ սազլամըլ տէյիլ իտի եա. քէ՛օր մըյըտը կէօրմէտի:

—Կէչէն հաթթա տա պիզիմ գար. շըմըզտաքի էվտէ պիր արպէտա չըգտը:

—Նէ՛ օլտու քի:

—Նէ՛ օլտազ, գօճասը մէհանէ՛ճի տիր, ղէվալլը հէրիֆ պէշտէն օնտան էլինէ բարա արթալգազա գալըլնա սազլատըր ըմըլ քի գէճիրէ վագթը գէճիրէյէ վէրսին տէյի, գալըլնա եէմէսին իշմէսին իւսթիւնէ պաշնա բարալարը հարճ էթսին:

—Նէ՛ տէրսին, պուրնար տահա նէ՛ գատար վագթըլըգ էվի տիրլէր:

—Գարըսընըն էթտիյի հիշ եագըլմազ . . .

—էյ գօճասը նէ՛ եարտը:

—Նէ՛ եարաճագ պրագտը ալըպ եիւրիւլիւ վէրտի:

Պունլարըն եագըլնընտա օթուրան էրքէլէրտէն պիր դաշը:

—Տիննէ՛յօրսըն հօճա Գիրգոր:

—Տիննէյօրըմ:

—Շէօյլէ պիր գարըյատա սէն տիւշտէն, նէ՛ եարարսըն:

—Նէ՛ եարաճաղըմ, հիշ էվլէնմէ. սէմ նէ՛ օլուր ըմըլ, սաղ պաշըմը Աւետարան ալթընա գօմատան իսէ, պէօյլէ պէքեար գալսամ պին գաթ տահա էյի:

Վէ տահա «միլլէթիմիզտէ էվլէնմէք նիշին կիւճլէշտի» տէյի, արաշտըրըպ տուրուրուղ:

ՆԱԽԱՊԱՇԱՐՄՈՒՆՔ

Կ Ա Ն Ա Ն Ց

Կանայք առ հասարակ այն տեսակ նախապաշարուսներ ունին որ կարի գերազանց ապացոյցներով իսկ կարելի չէ ջնջել անոնց խելապատակէն: Այս նախապաշարմանց կարգէն է այն խել մը տարօրինակ հիւանդութիւնները,

որոց համար հնարած են մասնաւոր դեղեր ու դարմաններ, որոնք ջերմապէս կը յանձնարարեն իրարու երբոր հիւանդի մը վրայ ենթադրեալ նշաններէ մին տեսնեն:

Կտնայք այս նախապաշարմանց մինչեւ որ աստիճան սերտիւ կապուած ըլլալին ցոյց տալու համար, պարտք կը համարինք ընթերցողաց ներկայել խօսակցութիւն մը, որ անցեալ օր տեղի կ'ունենար հիւանդի մը բոլորտիք:

—Սանքիմ քուրուկ, շախա շուխա էփէյի վախիթ էղաւ սա կըյրիճին հիւանդութիւնը:

—Հապա՞ . . . իրեք ամիսը անցաւ. ան ալ կը քաշէ, էթրաֆներն ալ, աման քուրուկ աիւշմանըմըղըն պաշնա հաստալըք կէլմէսին, ղէրէ ալթէշտէն կէօմլէք տիր:

—Ամա Օղաբեր տուտու, ինծի սա մէրագ էղած է քի, ինչու համար ասխըտար ատենէ բարութալը հէքիմ մը չէք պերէր կոր:

—Քա ինչ հէքիմ, աշկը՞ս, հէքիմ պերենք քի հէմ բարայէն էլլանք, հէմ ալ ճահիլին էճէլը մըտնանք: Տունի իլաճները ամենէն աղէկ է:

—Անանկ է եա, հոգի. հէմ պէլքի Աստուծմէ էկած ցաւ չէ, հիշ տուք Տըրէֆէ իլաճ ըրի՛ք:

—Քա աղէկ ըսիր, ատոր իլաճը նա՞սըլ է, լուսահոգի մեծ մամա կըսէր ամա . . .

—Էխսարերթ տուտու, տուն աւանկ պաներ կիտես. քու կլօխէդ շատ պաներ անցած է . . .

—Հապա՞, թուս, էրանիլը, ամմենական վախիթ ցաւը ցեցը վրայէն անպակաս էր, ամեն օր կըլա կըլա: Սամաթեա Պախըճի մը կայ անոր կացէք տէյի քէօշէի հօւմին կէնճը, քօքօնա, Տօմին թարիֆ տուաւ նէ, էլանք կացինք, համայիլ նուսխա մը կրեց տուաւ. ասիկայ ճիտը պիտի կախուի ամա չըլլայ քի ճիտէն հանէ, սողրա մենէ աղէկները հիշ կ'ընեն ըսաւ, անկէ պէրի, սատանային անկաճը խուրշին, նէ ցաւիլը մընաց նէ ցէցիկը:

—Անանկ է նէ, խեր է, քուրուկ, վաղը մենք ալ էրթանք ադ մարդուն տէ նուսխա մըն ալ մենք կրել տանք. ղէրէ պու չէքիլիր տէրտ տէյիլ արթըր:

—Աղէկ կ'ըսես կոր ամա, կենճ,

եա մարդը հոն չըլլայ նէ . . . պարէ թուանդ նուսխան առնենք տէ, մեր հիւանդին ճիտը կախենք նէ չըլլա՞ր:

—Անիկայ, թուանս անունին կըրուած է, ասոր ֆայտայիկ մը չունի:

—Քա, թարիֆներնուդ կէօրէ, Գեւիջի չըլլա՞յ, հոգի:

—Մեղա՞յ, պիր եաշա տահա կիրտիք, քա մեռելիկի ըսածդ պզտիկ չօճուխներուն կըլլայ:

—Նէ մինասիպէթ, մեռելիկի ըլողը, հիշ իշտահ չունենար, մաշալահասոր իշտահը տեղն է:

—Քա կիտե՞ս, ամանտիրոջ չօճուխը կար, տէ օկկը, ծառքը չէր պըռներ, նոր խանաթայով մը օխտը հօրէն ճուր պերել տուինք . . . կըլխուն վերեւը տրինք, առտըլանց տահա լուսը չը ճեղքուած, անխօսուկ չօճուխը առինք Պալըխը տարինք, ան ճուրով աղէկ մը վրացինք. չօճուխը բիրբաակ էղաւ:

ՏԵԼԱՄՕՆ

(Շարունակել)

Հօր և տղու միջեւ.

—Ստեփան, տղա՛ս, այսօր քեզի շուկայ վաճառականի քով պիտի դընեմ, քեզ նայիմ, չըլլայ որ սուտ խօսիս, ու ինծի սեւերես հանես, ջանա որ ամեն պարագայի մէջ ճշմարտախօս ըլլաս. որովհետեւ ամեն չարիք ստախօսութենէ յառաջ կուգայ. ըսածիս պէս շարժիլ կը խոստանա՞ս,

—Այո՛ հայրիկ:

Այս միջոցին գուռը կը դարնուի:

—Կնա նայէ ո՞վ է:

—Հացագործն է հայրիկ:

—Ըսէ որ հայրիկս հօս չէ:

* * *

Իքի արգատաշ պէյնինտէ.

—Տէտիկինիդ տողրու տուր ամմա, տօստում. տիւնեատա սատաթթեօգ քի . . .

—Նասըլ եօգ, մաթպաստտա Ստամպօլտա տըր:

* * *

Վալիտէ իլէ գըզը պէյնինտէ.

—Գրգռվ, սենի բարութալը պիրի խթեյոր նէ՝ տէրսին :

—Սէն պիրիսին, մամա՛ :

—Այգըռը սոյ զէնկին տիր տէ-
յորլար . վերէնէք էլմաւարը տէրսէն
բէք ազըր շէյլէր իմիշ , քիւբէլէ՛ր մի
տէրսին , պրօշլար մը տէրսին , միտալ-
եօն մը տէրսին . քա հանկը պիրինի
ռէօյլէյիմ . հէմ շիմտիտէն հազըր էթ-
միշ , նէ՛ տէրսին :

—Սէն պիրիսին մամա՛ :

—Կէօրսէն , օ՛ նէ ագարէթլէր ,
Պէօյիւքտէրէտէ նէ՛ եալըլար , Պէյօղ-
լունտա էվլէր , արապալար , ուշագ-
լար , բարամանալար , հասըլը նէ՛ պի-
լէյիմ , սէնէրէլի զէնկին պիր ատամ
ըմըշ . նէ՛ տէրսին :

—Սէն պիրիսին մամա՛ :

—Հէր իշի բակօլալը ըմըշ ամա ,
պիրազ եալընճալըմըշ , պիրազ տա
այաղընըն պիրի ագսագ ըմըշ , պիլմէմ
ամա կալիպա կէօղիւնիւն պիրիսի ազ
պուշուք սագաթ ըմըշ , նէ՛ տէրսին :

—Սէն պիրիսին մամա՛ :

—Սէն պիրիսին իլէ օլո՛ւրմու գը-
զըմ , պէօյլէ պիր իգպալէ նաիլ օլու-
յօրսուն տա , տահա տիւշիւնիւյօր-
սուն ,

—Շունու տիւշիւնիւյօրում քի՛
օ գատար էլմաւարըն , եալըլա-
րըն , արապալարըն , ուշագլարըն ,
բարամանալարըն իշինտէ օնուն ագ-
սագ վէ կէօղիւնիւն սագաթլըղընա
տիգգաթ էտէնէք վագթըմ գալա-
ճա՛գ մը տէյի :

Ակնցի սեղանաւորներէն մին իւր
Պօլսեցի բարեկամներէն մէկէն աչկերտ
մը կուզէ , իրեն առօրեայ գրեւը գը-
րել տալու համար :

Երբոր աչկերտը կը ներկայանայ ,
անոր կարողութիւնը հասկնալու հա-
մար բարձր խնդիր մը առաջարկել կը
մտածէ , ուստի կը սկսի .

—Մընչո՛ւկ , հըմայէկս ծառայա-
կանս քեզի քէթէրիզլի մատտէ մին տի
խթիֆսար անիմ . էյէր անոր մէյնու-
թիւնը շըտտակ մին տալու զատիր ըլ-
լաս իսէ , բարի , է՛յ մը . . . : Սա
Ենուքն ու Եղիան ողջ ողջ էրկինքն
ուր էլան նը , էնոնք հըմայէկն անտէ-
ղուկս ի՛շ կուտին , ի՛շ կու խուլմին ու
ընտոր կու ապրին :

—Մառայ եմ , Հաճի Աղա , ֆա-

խաթ ատկէ առաջ ինծի հարցուցէք
քի՛ իրեք օր է պերանս պան մը գը-
րեր եմ տէյի :

—Նէ՛ տիւշիւնիւյօրուն , Ստեփան
աղա .

—Տահա էվէ քէօմիւր ալմատըք-
տա օնու տիւշիւնիւյօրում . չըգան սէ-
նէ նէ՛ իսէ վագտընտա ալապիլտիք ,
վագթըմ մալիւմ ա՛ , պու երլ կէճ գալ-
տըգ . էվտէտէ քէօմիւր տամա , եա-
րըն պիր ազ շէյ օլսուն ալմալը . էյի
պիր քէօմիւր նէ՛րտէն պուլայըմ պիլ-
մէմ :

—Սանա պիրինի սալըք վերէյիմ
տէ պարէ հարժը իշինտէն չըգսըն :

—Աման . գարտաշ եանի պէօյիւք
պիր էֆէնտիլիք իթմիշ օլուրսուն :

—Կէչէն սէնէ Պէյօղլունտա տէփօ-
նուն պիրինտէն 2000 օգկայ գատար
քէօմիւր ալտըմ , Ալլահ վար ա՛ , ի-
շինտէն հէմ պահէնին տուվարընը
եափտըմ , հէմ իքի չէքի օտուն էքսիկ
ալտըմ , գալան քէօմիւրտէ սանա
ճապա :

—Աման շունըն եէրինի թարիֆ
էթսէն պէն տէ կիթսէմ ալսամ :

ՊԻՐԱԽԱՆԵՑԻ ՃԵՏԻՏ

Պէյօղլունտա ճատտէյի քէպիրտէ
Լիւքսէմպուրկ Օթէլի գարչըսընտա
151 նիւմէրօլու Պիրախանէյի ճէտիտ-
տէ , պէհէր ճիւմաա վէ ճիւմաա իր-
թէսի վէ բաղար կիւնէրի , վէ կիճէ-
լէրի , մէշհուր քէմէնչէճի Վասիլաքի ,
լվէ Խրիստաքի , վէ Ուտի Աֆէթ է-
ֆէնտիլէր , սայիրլէրլիլէ պէրապէր ,
իճրայի ահէնք իտէնէքլէրինտէն , վէ
մէզքիւր տիւքքեանտա պուլունան մէշ-
րուպաթ վէ էնվայի մէզէլէր հէմ միւ-
քէմմէլ վէ հէմտէ էհվէն սուրէթտէ
օլտուղունտան , թէշրիֆէ բաղպէթ
պուեուրան զէվաթը քիրամըն , հէր
հալտէ մէմնուն օլաճագլարը , սահիպի
տիւքքեան Գրիգոր Պապիկեան վէ
Մկրտիչ Պօեաճեան էֆէնտիլ թարա-
ֆընտան իլան օլունուր :

Սյա առթիւ պարտք կը համարիմք
ճանուցանել թէ փոխանակ մերայինք
օտարազգի Խաչնօն երթալով Ժամա-
նակ ու գրամ վատնելու , սոյն Հա-
մազգային քաղինօն յաճախելով ազ-

գասիրական գործ մը կատարած կը
լինին , վասն զի Հայոց ազգն ուրիշ
ազգաց պէս պէտք է որ այլ եւս ի-
րենը սիրէ , իրենը յարգէ , և իրենին
վաստըկցնէ : Մաղիկ այս ճանուցումն
և յանձնարարութիւնը կը կատարէ ,
տեսնելով որ օտարազգիք իրենց ազ-
գակցաց յառաջդիմութեան նախան-
ձախնդիր են , ապա ուրեմն ինչո՞ւ և
մենք Հայերս , մերազնէից օգտին , չա-
հուն և յառաջդիմութեան փափա-
քող և նախանձայոյզ չը լինինք :

ԱՌԱԿՔ

Սիրոյ ինչ ըլլայն երբոր հասկընաս ,
Տուն , խանութ , պան , գործ իսպառ կը
մոռնաս :

Գործ կիտցող կըլլաս երբ կ'ըլլես ստակ ,
Թէփէդ ծակ կ'ըլլայ երբ խօսիս շիտակ :

Թրախումայով երբ փեսայ կ'առնես ,
Գըլխուդ վրայ մեծ փորձանք կը հանես :

Երբ ճէպիդ մէջ կուտ ունիս ,
Հանգստութեամբ դու կ'ապրիս .
Իսկ երբ անկուտ մընացիր ,
Հիշ մէկն երեսըդ չի նայիր :

Երբ աղքատ մարդն ըստակ կը շահի ,
Քանի որ կ'երթայ այնքան կ'ապահի :

Դպրոցին մէջ շիտակ զուրցող մի տըղայ ,
Սըտախօսին մենծը կըլլայ ի շուկայ :
Ն. Պ.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Եաֆատան Գուտսը-Շէրիֆէ գա-
տար պիր Թիմուր Եօլ խաթթը ինչա-
սը իշուն Միւսիւ Ժօղէֆ Նապօ Նա-
մընտա պիր զաթա իմթիեազ իհսան
օլունտըղը խապէր ալընմըշ տըր :

Բուսիա վէ Ավսթրիա պաշ թէրճէ-
մանլարը Միւսիւ Իվանօֆ վէ Պարոն
Գալիչէ ճէնապլէրի էվլէլէի կիւն Պա-
պը Ալիեէ կէլէրէք գաթը Սատրաղամի
վէ Խարիճիլեէ նազըրը Տէվլէթլու Սա-
յիտ փաշա հազրէթլէրի իլէ միւլա-
գաթ էյլէմիլլէր տիր :

Իմքերաթօր Վիլհելմ հազրէթլէրի, իթալեա Գրըալընա՝ Բէտէրի՝ իւչիւնճի Պրէտէրիքին թէսլիմի ըուհ իթտիկի սըրատա ալընան պիր ըէսմինի, վէ Բա. բաեա, իւզէրինտէ քէնտիսինին ըէս. միլլէ միւզէյլէն վէ մուրասսա պիր գու. թու իթա վէ իհտա իթմիշ տիր :

Պրանսա հարպիյեէ նազըրը Միւ. սիւ Պրէսինէ թէճհիզաթ վէ իսթիհ. քեամլարըն իքմալի իչուն պիր միլեար Փրանգ գատար թախսիսաթը ֆէվզէ. լատէ թաեին օլունմասընը Մէճլիսի Մէպուսանտան թալէպ իթմիշ տիր :

Մէքըիւր մէպալադ տէֆաթէն թախ. սիս վէ սարֆ օլունմայուպ թէտրիճէն իթա օլունտուղընտան 1887 վէ 188 սէնէլէրինտէ 228 միլեօն Ֆրանգ սարֆ օլունմուշ տուր : Նազըրը միւ. շարիլէյհ 1889 սէնէսի իչուն 134 միլ. եօն թալէպ վէ մապագիսինին պիր գաչ սէնէեթ թագսիմինի թէքլիֆ իտէճէք իսէտէ պու խուսուստա Մէճլիսի Մէ. պուսան լէտէլ միւզաքէրէ իճապ իտէն գարարը վիրէճէք տիր :

Սըրպիսթան Գրալը հոկտեմբերին 15ինճի կիւնիւ Ավսթրիա Խարիճիյեէ նազըրը Գօնթ Գալնօքի իլէ ուզուն ու. զատիեէ կէօրիւշմիւշ տիր :

Իրվաեթէ նազարէն Գրալը միւ. շարիլէյհ, Գրալիչաեը գրագմագ իս. թէմէսի եալընըզ Գրալիչանըն Ավսթ. րիաեա մուխալիֆ վէ Ռուսիա մէնա. ֆիինէ զաեթ միւսաիտ օլմասընտան նէշէթ իլլէտիկի Գօնթ Գալնօքիեէ սէօյլէմիշ տիր :

Սըրպիսթան Գրալիչասը, Նաթա. լի, Պուղտան էեալէթինին մէքէզի ի. տարէսի օլան Եաշ շէհրինէ միւթէ. վէճճիհէն պիր գաչ կիւնէ գատար Պուքրէշտէն հարէքէթ իտէճէք ալը :

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի Եաշ շէհրինտէ պիր գաչ կիւն թէվագգուֆ էյլէտիքտէն սօնրա Րուսիաեա կի. տէճէք իմիշ :

Իմքերաթօր Վիլհելմ հազրէթլէրի, ըէսմի կէչիտտէ պուլունան ժէնէրալ. լարա վէ օրտու գօմանտանլարընա վէ մայեթթինէ թաեին օլունան միւլազըմ. լարըն էն գըտէմիլէրինէ նիշանլար վէրմիշ տիր :

Միւշարիլէյհ, ըէսմի կէչիտտէ պու. լունան քիւշիւք զապըթանըն էն գը. տէմիլէրինէ տախի 53 միտալեա իհ. սան իթմիշ տիր :

Ալմանեատա վագը Այլօ շէհրի պէ. լէտիյեէսի ազասընտան ալթը քիշիեէ ճէզա օլմագ իւզրէ մահալլի մէմուրի. եէթլէրինէ ատէմի միւտալէմէթլէրին. տէն նաշի մահալլի պէլէտիյեէ ըիեա. սէթի թարաֆընտան միւքէլէֆ օլ. տուգլարը վէրկիլէրինէ ալթըտա պիր գամ օլունմազլա պէրապէր քէնտի. լէրիտէ մուվագգաթէն հուգուգու մէտէնիյեէտէն իսգաթ իտիլմիշլէր տիր :

Պէլկրատտա նէշը օլունան Վիտէլօ կազէթասընըն սեպտ. 28, կազէթ տը Գօլօնեընըն հոկտ. 10, Թիֆլիստէ չըգան Ապաս կազէթասընըն սեպտ. 28 նիւսիլէրիլէ, Պիւկարի կազէ. թալասընըն մէմալիքի Շահանէեէ տու. խուլի մէն օլունմուշ տուր :

Մէմէքէթլէրինէ կիթմէք իւզրէ ճանիպի Հիճազտան Տէրսատէթէ կէ. լէն Պուխարալը 25 գատար հաճըլա. ըն տիւնքի կիւն յէլամըզ Րէոմի Ա. իսինէ կէլտիլէրի Խաքիբայի հազրէ. թի Փատիշահիյէ արզ օլունտուգտա հազարընտա պէզլի իլթիֆաթ պուլ. ըուլմուշ տուր :

Պու քէրրէ Րէթի իտարէսինին Մա. լիյէ նազարէթի ճէլիլէսինէ 4 միլեօն զրուշ թէսլիմ օլունտուղա իշիտիլմիշ տիր :

Ձէյթին եազը եիւքլիւ պիր եէլ. քէն կէմիսի, տիւնքի կիւն Մարմարա ատասը սահիլինտէ զարգ օլարագ. թաիֆէլէրինտէն իքի քիշի թէլէֆ օլ. մուշ տուր :

Իտարէի մախսուսէնին տիւնքի կիւն յէլանիկէ կիտէն Տօլմա-Պաղչէ նամ վաքօրը իլէ Պահրիյեէ պին պա. չըլարընտան Րիֆաթիւ Հասան պէյ ի. լէ իքի եիւզ պաշը վէ 25 նէֆէր Պահ. ըիլէ ասքէրի տալիւճ էտէվաթըլա պէրապէր Լիմնի ատասը ճիվարընտա գազազէտէ օլմուշ օլան Փազուլլահ նամ վաքօրուն թախլիսի իչուն Պահ.

րիյեէ նազարէթի ճէլիլէսի թարաֆըն. տան մահալլի գազաեէ կէօնտէրիլմիշ տիր :

Տիւն կիճէ սաաթ իւշ ըատտէլէ. ըինտէ Լըղատ-բազարընտա վագի պիր աշճը տիւքքեանընա իքի եան քէսէճի կէլէրէք պիրիսի աշճըլարա միւնազաա չըգարտըղը սըրատա տիկէրի հէման աշճընըն չէքմէճէսինի ալըպ սափուշ. մուշ վէ միւնազաա իթմէքտէ օլան շախս տախի ֆիրար իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ տէրհալ բօլիսլէր եէթիշէրէք եազալաեըպ Նուրի Օսմանիեէ գարա. զօլունա կէթիլէրիլէրէք թահթը թէվ. գիֆէ ալընմըշ տըր :

Էվլէլէրի կիւն շէհրիմիզէ մուվասէ. լէթինէ ինթիզար օլունան Վարնա բօս. թասընը համիլ Լոյտ գուլբանեաթը վաքօրարընտան Գօնթանս նամ վա. բօր տիւնքի կիւն Պրանսա բօթասը. նը համիլ օլարագ շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր :

Ք Ե Տ Ի Կ Ե Օ Ձ Ի Ի

Պիպէրեան Կարապետ էֆէնտի. նին նէշը իթմէքտէ օլտըղը ըօմանլար. տան Նէթիճէի Մէրսիս նամ մէշհուր հիքեայէ, չարշէմպիհ կիւնիւ իըթամ պուլաճաղընտան, էօնիմիւզտէքի ճուլաա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպա. ըէն ՔԵՏԻ ԿԵՕՁԻԻ նամըլա ֆէվզէլա. տէ սուրէթտէ ճալիպի տըզգաթ օլ. լան ըօմանըն նէշընէ պաշանաճագ տըր :

Իշպու ըօմանը տախի Իզլէթլու Ալիք Անտոն էֆէնտի թէրճէմէ իթ. մէքտէ օլտըղը, վէ մուլաիլէյհին շի. վէի լիսանը, ասարը միւթէատտիտէ. սիլլէ հէր քէսէ մալիւմ պուլընտըղը ճիհէթլէ, տիկէր ասարը միսիլու պուլըն տախի ըաղպէթ պուլաճաղը պէտիհի վէ աշիքեար, վէ էֆէնտի մուլաիլէյհին պու սուրէթլէ միլլէթէ իթմէքտէ օլտըղը խըտմէթի հագըզէ. թէն շաեանը թահսին օլտըղը տէր. քեար, վէ ապօնէ շէրալիթի պէր վէճ. հի սապըզ տէվամ իտէճէյի միսիլու, պուլնտան պէօյլէ տախի ապօնէ եա. զըլմագ իսթէյէն գէվաթըն, Սթամ. պօլտա Ձիլէք-պազարընտա 23 նուլէ. ըօլու Պիպէրեան մաթպասընա, վէ զազէթա սաթան միւլէզզիլէրէ միւ. ըաճաաթ իլլէմէլէրի իգթիգա իտէր :

Ապօնէ պէտէլի Սթամպօլ իլին մահիյէ 5 վէ թաշրալար իլին 6 զրուշ. տան իպարէթ տիր :

Սոյն Ֆրանսահայ Գրքանի Բառարանն՝ հակառակ իւր փոքր ծաւալին ու համեմատ գնոյն՝ կը պարունակէ գրեթէ մեծ բառա- գրոց շափ բառ և ոճ : Անձուկ միջոցի մէջ հեղինակն յաջողած է յաճախ զետեղել աշ- խարհաբար բառերուն քով՝ գրաբար հա- մանիչներն ալ, որք անհրաժեշտ են մատե- նագրական գործոց թարգմանիչներուն : Ի հարկին բառերուն թուրքերէններն ալ դը- ուած են, որպէս և անկանոն արտասա-

նութիւնք : Սոյն նիւթական ու բարոյական առանելութիւններէն զատ՝ կարևոր թերի մ'ալ կը լինու Գրքանի ԲԱՆԿԱՐԱՆ, որուն կցուած է պատմական, աշխարհագրական ու դիցաբանական անուանց բառարան մը : Բառագիտութիւն վերնագրեալ հատուած մ'ալ՝ ուր համառօտիւ կաւանդուին բառա- կազմութեան կանոնք՝ եզական գործ մը կը կացուցանէ Գրքանի Ֆրանսահայ Բառարանը :

Գինն է՝ միայն 12 դանեկան
Կազմեալ անգղիական հաստատուն կազմով

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա- մէն լեզուաւ կը պատրաստուի ի գին 100 հատը 10 դահկն պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Գ. Պաղտատլեան տը- պարան Յակոբեան խան
Թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ՃԱՆՖԵՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ՉՍՐՇՈՒԻ ԲԵՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԵՍԹԷՆ ՍՕԴԱՂԸ ՆՕ. 7

Իշպու մաղաղատա սիեան վէ ընկել ֆիսթանլը, ճէնէզ իշին իբէքլի զու- մաշլարըն է'ն էյի վէ կիւզէլ ճինսլէրի, կրօն, ֆայլ ֆրանսէ, արմիւր մէրվէյ- եօզ, սաթէն, լիօն, ընկելի աթլազ, մանթօլուզ չիչէքլի գտտիֆէ, կարնիլիք չըպուզլու գատիֆէ, գարէլի ֆիսթանլը, վէ իբէքլի կրնատլին գատիֆէլի պու- լունտուղունտան, միւրաճաթ իտէճէք քեաֆիէյի բաշլէթլու մրւշթէրլէրին կէրէք էմթամանըն նէֆֆասէթ վէ զարաֆէթի, վէ կէրէք ֆիեաթլարըն էհվէնի- եթթիննէ խօշնուտ օլաճաղլարը պէեան օլունուր :

Տ Ե Պ Պ Օ

18 ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆՆԻ ՃԱՄԻՏԷ 18

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՈԼ Բէօբրիւ գարչըսընտա — 77

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ Տօղրու եօլտա — 168

Մէզբիւր էճախանէ վէ որէչար տիւքբեանլարընտա միւթէատտիտ վէ էնվայի թէրբիւլաթը քիմէվիյէ վէ էճա վէ մուալէճաթ վէ ալէա- թը ճէրրահիյէ, վէ ալէա ճինս լաթիք իլէ չէլիքտէն մաամուլ ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուլինտէ պաղլար, վէ Ֆրանսըզ վէ Ինկի- լիզ էճալարը, սօլֆաթօնուն էն ալէա ճինսի, եէրլի վէ էճնէպի մա- տէն սուլարը, ֆօթօլըաֆճըլար իշին թէրբիւլաթը քիմէվիյէ, Պրտօ շարապլարը, գօնեաքլար, էնվաի իշիլիլէր, գօգուլու սապուլար, նէ- ֆիս բուտրա, օ տը Գօթօնէր, սաչ սուլարը, տիւզկիւնլիւքլէր, վէ ըս- բէչարլար իլէ քիմեախանէլէրէ մախսուս ճամ գապլար վէ ալաթ ու է- տէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօբտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուլիթ օլունուր : Գէզալիք մէզբիւր տիւքբեանլարտա մուայէնէի թըպլիյէ տախի իճրա օլունուպ, պունա մախսուս օտալար վար տըր կէճէլէր աչըգ տըր Զէյլ : Պիլիլիլէ էճա վէ էմթամաթըն էն ալէա ճինստէն օլտու- ղսունու վէ բէք էհվէն ֆիյաթլա սաթլուրընը Տօղթօր էֆէնտիլէրէ վէ բաղպէթլու էհալիյէ իլան ու պէյան իտէրիզ :

ԼԱՍՏԻԿ, ԿԱԼՕՇ ՏԷՓՈՍՈՒ

Սըանպօլ, Սալլան համաճ,
Նօ. 47 Գ. 49.

Մէզբիւր լաստիկ, կալօշ տէփօ- սունուն սահիպի, Սեպուհ Տէմիրճեան, Բաղպէթլու միւշթէրլէրլէրին մէմնուն իթմէք իշուն, ախրէն Ամէրիգատան զաեթլա պիլիմի վէ կուսթօլու հէր նէվի լաստիկ վէ կալօշար կէթիւրմիշ օլուպ, զաեթլա էհվէն ֆիեաթլա ֆի- ռուլիթ իթմէքտէ տիւր :

Իշպու Ամէրիգա կալօշլարըն մար- գասը «Կիւնէշ» վէ ուճլարը մասկա- լէթլի օլաճաղընտան թագլիտլէրինէ տիգգաթ օլունմասը խասսէթէն իլա- թար օլունուր :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պ Ի Պ Է Ր Ե Ա Ն

Պոլիս Զիչէք-պազարթիւ 23

ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆՆԻ ՃԱՄԻՏԷ 18